

Vammaisfoorumi ry
Handikappforum rf
Finnish Disability Forum

Lausunto

16.2.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
oppivelvollisuus@minedu.fi

Lausunto luonnoksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen

VN/504/2021-OKM-13

Vammaisfoorumi ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta esittää näkemyksensä oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen liittyvien asetusten muuttamisesta. Vammaisfoorumi ry on 29 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 228 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta henkilöä.

Vammaisfoorumi muistuttaa, että oppivelvollisuutta laajennettaessa on otettava vakavasti YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus ja erityisesti sen koulutusta käsittelevä 24 artikla. Kyseinen artikla velvoittaa sopimusvaltioita varmistamaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisen oikeuden koulutukseen yleisessä koulutusjärjestelmässä. Vammaisella oppilaalla on myös oikeus saada opiskeluunsa riittävä ja yksilöllinen tuki. Suomi on ratifioinut YK:n vammaissopimuksen ja se on voimassa lain tasoisena.

Lisäksi on välttämätöntä ottaa huomioon perustuslain (731/1999) yhdenvertaisuutta käsittelevän 6 §:n sekä yhdenvertaisuuslain (1325/2014)

säännökset. Yhdenvertaisuuslaissa säädetään muun muassa kohtuullisista mukautuksista.

Vammaisfoorumi haluaa kiinnittää huomiota vuonna 2020 Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemaan selvitykseen: Vammaisten henkilöiden työllistymisen rakenteelliset esteet (Työelämä 2020:36). Selvityksessä on nostettu esiin myös koulutuksen rooli työllistymisen esteenä. Erityisesti selvityksessä on mainittu opinto-ohjaus ja palveluiden rooli nivelvaiheissa. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162325>

Luonnoksessa esitetyt asetusmuutokset ovat tarpeellisia lainsäädännön eheyden ja yhdenmukaisuuden kannalta. Vammaisfoorumi kannattaa esityksiä.

Vammaisfoorumin mielestä on tärkeää, että uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus tarjoaa mahdollisuudet toteuttaa myös vammaisten opiskelijoiden tarpeet huomioon ottavaa valmentavaa koulutusta. Yhdistettäessä aiemmin monimuotoista perusasteen ja toisen asteen välillä ollutta valmentavien koulutusten kenttää, on tärkeää pitää silmällä, ettei aiempiin koulutusmuotoihin kertynyt osaaminen katoa.

Uuteen tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen osallistuvien oppilaiden tarpeet tulevat todennäköisesti olemaan aiempaa monimuotoisempia. Tämän vuoksi Vammaisfoorumi esittää huolensa siitä, miten hyvin opetusta järjestävät tahot pystyvät vastaamaan vammaisten nuorten tarpeisiin.

Tilanteeseen, jossa kaikki tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen haluavat vammaiset nuoret ohjataan ammatillisiin erityisoppilaitoksiin, ei saa ajautua. Vammaisilla nuorilla tulee olla aito mahdollisuus osallistua tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen myös muualla kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Erinäisten valmentavien koulutusten ja lisäopetuksen yhdistäminen tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi ei saa johtaa siihen, että vammaisten nuorten ohjaaminen ammatillisiin erityisoppilaitoksiin lisääntyy lukioihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin ohjaamisen kustannuksella.

Lisätietoja

Näkövammaisten liitto ry työelämäasiantuntija Ville Ukkola, puh. 050 463 2588
ville.ukkola@nkl.fi
Lihastautiliitto ry suunnittelija Liisa-Maija Verainen, puh. 040 751 1081,
liisa-maija.verainen@lihastautiliitto.fi

Vammaisfoorumi ry

Sari Kokko
puheenjohtaja

Pirkko Mahlamäki
pääsihteeri